

Перад намі – Вялікі пост ці 40 дзён, падчас якіх, згодна з рэкамендацыяй Папы Бэнэдыкта XVI з сёлетняга пасланьня на Вялікі пост, мы павінны больш уважліва паглядзець на нашае жыццё ў святле Евангелля. Дзякуючы такому роздуму кожны з нас падрыхтуецца лепш, больш глыбей і радасней да Вялікодных святаў. Час Вялікага посту, як і сам пост асацыіруюцца нам са смуткам, пакутай і неабходнасцю адрачыся ад чаго-небудзь. Аднак яго сэнс заключаецца ў тым, каб аддаліць ад сябе тое, што расейвае дух, і паглыбіць тое, што “корміць” душу, адкрываючы яе на любоў да Бога і бліжняга. Цераз прызнанне сваёй віны перад Богам, дзякуючы інтэнсіўнай малітве, частай споведзі і частаму ўдзелу ва Ёўхарыстыі і набажэнствах: Песнях жалбы, Крыжовым шляху мы зможам радасней сустракаць не толькі свята Вялікадня, але перш за ўсё з новым запалам ісці з Богам па жыцці. † Папальцовая серада

Літургія Папальцовай серады, якая пачынае Вялікі пост, уводзіць нас у настрой пакуты. Вернікі, слухаючы тэксты, што будуць прачытаны ў гэты дзень са Святога Пісання, маюць магчымасць ізноў усвядоміць сабе віну першых бацькоў у раі і свае ўласныя грахі. Неабходнасць такой вялікай цаны адкуплення, чым была мука і смерць Божага Сына, усведамляе нам тое, чым ёсць грэх. Адам пачуў ад Бога прысуд: “Вернешся ў зямлю, з якой быў узяты, бо прахам ты ёсць і ў прах ператворышся” (Быц 3, 17 – 19). Гэтыя словы чуе кожны з нас у Папалец ці яшчэ іншае выказванне: “Навярніцеся і верце Евангеллю” (Мк 1, 15). Такімі словамі суправаджаецца сімвалічнае пасыпанне галаваў попелам. Такім спосабам выражаецца вялікі жаль і боль сэрца, а попел нагадвае нам пра кароткачасовасць чалавечага жыцця. Кожны, хто дазваляе пасыпаць сабе галаву попелам, запэўнівае, што разам з Касцёлам, які пакутуе, ён хоча змяніць свой спосаб мышлення, што цераз пакуту і жаль за грахі ён хоча вярнуцца да Бога, якога пакінуў з-за сваіх вінаў. Вернік усведамляе, што адварочваючыся ад Бога, ён выбраў смерць, а не жыццё, а вяртаючыся да Творцы цераз пакуту – атрымлівае жыццё і несмяротнасць. Таму попел з’яўляецца таксама сімвалам ачышчэння і паўстання з памерлых. Агонь пакуты ачышчае чалавека з яго слабасці і грахоў. Калісьці цэлы свет будзе ачышчаны агнём, аднак, з гэтай зямлі, ачышчанай агнём, а таму з попелу павінны паўстаць новыя неба і зямля. Звычай пасыпаць галаву попелам – вельмі старадаўні. Ён быў вядомы ў старажытным Егіпце, у арабаў і ў Грэцыі. У літургіі Касцёла гэты абрад сустракаем толькі ў VII ст. Першыя звесткі пра асвятчэнне попелу паходзяць з X ст. У наступным стагоддзі Папа Урбан II увёў гэты звычай як абавязковы ва ўсім Касцёле. З таго часу

існуе традыцыя, што попел для пасыпання галоваў вернікам бяруць пасля спальвання мінулагодніх асвечаных у Пальмавую нядзелю вербачкаў. Пасія, ці Песні жалбы

На працягу ўсяго перыяду Вялікага посту ў нядзелю вернікі ўдзельнічаюць у касцёлах ў пасляпаўдзённых набажэнствах, званых Пасіяй, або інакш Песнях жалбы. Назва гэтага набажэнства паходзіць ад лацінскага слова *passio* г. зн. боль, цярпенне, мука. Тут ідзе размова пра тое, што згаданае набажэнства грунтуецца на спяванні смутных і жаласных песняў, якія простымі словамі расказваюць пра падрабязнасці невымоўнай мукі і смерці Езуса. Яны павінны пабудзіць вернікаў да спачування і любові да Збавіцеля, які цяжка пакутаваў, і адначасова да жалю і шчырай скрухі за грахі - сапраўднай прычыны мукі і смерці Хрыста. Гэтае пасійнае набажэнства спалучана з выстаўленнем Найсвяцейшага Сакрамэнту і пасійным казаннем. Яго структура грунтуецца на структуры даўнейшай Ютрані. Набажэнства складаецца з трох часткаў, у кожнай з якіх знаходзіцца гімн і дзве песні (сёння ў Ютрані ёсць два псалмы і песня са Старога Завету). У кожную нядзелю Вялікага посту адпраўляецца адна частка. Пасійнае набажэнства пачынаецца ад так званай “пабудкі” ці закліку да разважання пра Панскую муку. Першыя яе словы наступныя: “Песні жалбы заспявайце!” Пасля яе ідуць тры часткі самога роздуму пра Панскую муку. А апярэджвае кожную з іх прачытаныя так званыя інтэнцыі г.зн. паведамленні пра тое, пра якія падрабязнасці Панскай мукі павінны ісці разважанні ў гэтай частцы, г. зн. у якой інтэнцыі павінна быць ахвяравана Богу-Нябеснаму Айцу гэтае разважанне. Кожная з тых галоўных часткаў складаецца з трох раздзелаў: “Гімн”, “Плач душы над пакутамі Езуса”, які спяваюць, як літанія, пасля чаго наступае “Размова душы з Балеснай Маці”. Назва набажэнства “Песні жалбы”, якая часцей за ўсё ўжываецца вернікамі, паходзіць ад першых словаў уступнай песні. Песні жалбы па-польску былі складзены ў 1707 г. стараннямі архібрацтва імя св. Роха, якое ў той час існавала пры парафіяльным касцёле імя св. Крыжа ў Варшаве, а асабліва намаганнямі кс. Ваўжынца Станіслава Бэніка. Спачатку гэтае пасійнае набажэнства ажыццяўлялася братамі і сёстрамі па-лацінску. Як згадваецца ў кнізе пасяджэнняў брацтва імя св. Роха з тых гадоў, прычынай да складання Пасіі Пана па-польску было тое, што “спяваныя па-лацінску Пасіі не былі даступны і зразумелы людзям, а пабожным вернікам яны вельмі падабаліся”. Вялікапосныя рэкалекцыі Кожны хрысціянін, памятаючы пра навучанне Касцёла, павінен ведаць, што жыццё патрабуе ад яго пастаяннай перамены г.зн. навяртання да Бога. Асабліва Касцёл звяртае ўвагу на два перыяды, якія павінны падрыхтаваць нас да вялікіх збавенных падзей: Уцелаўлення Божлага слова, а таксама

Смерці і Уваскрэсення Хрыста. Падчас Вялікага посту рэкалекцыі праводзяцца для таго, каб паглыбіць веру і рэлігійныя веды, што знаходзіцца заўжды не на належным узроўні, але і павінны дапамагчы чалавеку пазнаць стан сваёй душы, падвесці верніка да добрага рахунку сумлення. Сустрэкаючы тут на зямлі Уваскрэсенне Пана, мы зможам адчуць тую радасць, якая чакае нас у вечнасці. А каб было так, рэкалекцыі павінны стаць для вернікаў часам паглыблення ў тэму, якую закранае святар, і глыбокага роздуму над уласным жыццём і сваімі паводзінамі ў адносінах да бліжніх. На перыяд рэкалекцый Касцёл становіцца школай і праводзіць заняткі, якія вельмі важны для нас сёння і ў будучыні. Таму мы не павінны грэбаваць рэкалекцыйнымі сустрэчамі, таму што яны змогуць дапамагчы многім з нас, а асабліва маладым людзям запланаваць сваю хрысціянскую будучыню. Увянчэннем вялікапосных рэкалекцый ёсць споведзь. Давайце ж зробім рахунак сумлення, успомнім пра ўсе грахі. Можа трэба будзе зрабіць рахунак сумлення з дапамогай кніжачкі для набажэнства, якую даўно ўжо мы не трымалі ў руках. Яна знаходзіцца дзесьці дома, толькі трэба яе пашукаць.

Споведзь Споведзь з'яўляецца сакрамэнтам вылячэння. Некаторыя з нас могуць сказаць, што і так кожны чалавек няспынна падае ў маральным сэнсе і будзе далей грашыць. Але калі б хоць раз перажыць сапраўднае спатканне з Езусам у сакрамэнце Пакуты, каб пераканацца, як можа змяніцца нашае жыццё і як мы можам адчуць сябе свабоднымі, трэба верыць, што споведзь – гэта не толькі пазбыццё грахоў, але перш за ўсё сакрамэнт сустрэчы з Богам, які вылучае душу і цела. Трэба толькі свята верыць, каб урачыстасць Уваскрэсення Пана стала для нас нагодай для таго, каб адкрыць Бога нанова, ачысціцца ад сваіх грахоў і паўстаць з памерлых у духоўным плане. Набажэнства Крыжовага шляху

Атрымаць моц для лепшага жыцця

Аўтар: Іаанна Немчыноўская
12.02.2010 03:00

